

Sex & Samfund

ÅRSBERETNING 2004

**SEKSUEL TRIVSEL
ØNSKEBØRN
INGEN SEKSYGDOMME**

Udgivet af:
Sex & Samfund
Rosenørns Allé 12, 1. sal
1634 København V
Tlf: +45 33 93 10 10
Fax: +45 33 93 10 09
E-mail: info@sexogsamfund.dk
Giro: 5000 688
www.sexogsamfund.dk

Redaktion:
Lena Møller
Bjarne B. Christensen

Grafisk design: Line K
Tryk: Boye Grafik
ISSN: 1396-8165

Foto:
Side 2: Chloe Hall (til venstre), Marthe Strachan (i midten)
Side 4: Chloe Hall
Side 5: Louise Dyring Nielsen
Side 8: Chloe Hall (nederst)
Side 9: Chloe Hall
Side 10: Raghu Rai for David & Lucile Packard Foundation (øverst)
Side 11: FAO/17 239/ E. Amalore (til venstre)
Side 13: Ditte Bjerregård (til venstre)

Sex & Samfund er medlem af den internationale familieplanlægningsorganisation, IPPF.

Indhold

Forord	side 3
Sex & Samfund 2004	side 4
Det nationale arbejde 2004	side 6
Det internationale arbejde 2004	side 10
IPPF	side 14
2004 – året i tal	side 15

Vokseværk

2004 blev endnu et spændende og produktivt år for Sex & Samfund. Det blev året, hvor vi fik ny adresse, nyt logo, ny hjemmeside, nyt nyhedsbrev og – nyt navn. Og for nu at starte bagfra: for 10 år siden ændrede vi navn fra Foreningen for Familieplanlægning til Foreningen Sex & Samfund, og bestyrelsen har nu besluttet at gøre vores navn endnu mere utvetydigt og mundret: Sex & Samfund.

Vi er en organisation med vokseværk, og efter otte gode sæsoner i indre by flyttede vi midt i sommervarmen til større og mere velindrettede lokaler på Rosenørns Allé. Den nye adresse giver plads og udsyn – og den giver os mulighed for at komme tættere på en række af vores nærmeste samarbejdspartnere.

2004 var også året, hvor vi blev akkrediteret af International Planned Parenthood Federation (IPPF). Igennem en hel uge blev foreningens struktur, visioner og metoder set kritisk efter i sømmene, og processen var yderst lærerig for bestyrelse og sekretariat. Hertil kommer, at vi – ikke uden stolthed – kunne konstatere, at vi på stort set alle områder lever op til internationale standarder og krav. Vi har benyttet anledningen til at stramme og klargøre vores vedtægter, og vi håber, at ændringerne kan vedtages på repræsentantskabsmødet den 27. april 2005.

På det nationale område er vi gået til kamp for seksualundervisningens vilkår på skoler og seminarier. Undervisningen er under hårdt pres overalt i skolesystemet, og vi finder det katastrofalt at nedprioritere dialogen om seksuelle spørgsmål i en tid med stigende forekomst af sygdomme blandt de yngste generationer. Efter opdrag fra Sundhedsstyrelsen er vi i færd med at kortlægge den landsdækkende indsats, og en tværfaglig arbejdsgruppe forsøger for tiden at opstille en række anbefalinger til den gode og tidssvarende seksualundervisning. I denne forbindelse er vi utrolig glade for, at vi i 2004 omsider fik en ungdomsgruppe. Gruppen har allerede meldt sig på banen med en række store og små aktiviteter.

Internationalt har 2004 i høj grad stået i de reproduktive rettigheders tegn: I efteråret var vi medarrangør af Red Kvindeliv-kampagnen, og vi var overvældede over den megen støtte og presseopmærksomhed, kampagnen fik. Desuden er vi levende engageret i opfølgningen på befolkningskonferencen i Kairo i 1994. Globalt står seksuelle og reproduktive menneskerettigheder i disse år over for store udfordringer, og vi ser det som en vigtig opgave at igangsætte bæredygtige samarbejdsprojekter i den tredje verden og samtidig holde danske politikere i ørerne og minde dem om deres internationale forpligtelser og ansvar. Gennem nyhedsbreve, faktaark, kampagner og offentlige debatter har vi brugt tiåret for befolkningskonferencen til at gøre status og skubbe på for en øget og bedre støtte til reproduktiv sundhed og hiv/aids. Indsatsen kulminerer med en stor international konference i begyndelsen af 2005, som afholdes i samarbejde med Udenrigsministeriet. Her vil vi endnu engang tage fat på spørgsmålet, seksuelle og reproduktive rettigheder som en forudsætning for bekæmpelse af hiv/aids og for reduktion af den globale fattigdom.

Sex & Samfund er en organisation med vokseværk, og økonomien afspejler tydeligt, at der bliver løbet hurtigt. Igen i 2004 havde vi en rekordomsætning, og for første gang i flere år kunne vi med glæde konstatere et markant regnskabsoverskud. Også i medierne har foreningen haft et travlt år: "Sexstarz"-affæren har vi lagt lykkeligt bag os efter en enorm og overvejende positiv presseomtale, og vi bliver i stigende grad brugt som eksperter og sparringspartnere i den daglige debat. Det er vi glade for, og vi opfatter det som et privilegium med tilhørende ansvar.

2004 var et spændende og produktivt år for Sex & Samfund, og vi håber også i fremtiden at kunne tiltrække gode samarbejdspartnere og engagerede medlemmer. Der er hårdt brug for en vågen seksualpolitisk vagthund. Ude såvel som hjemme.

Bjarne B. Christensen
Sekretariatschef

Christian Graugaard
Bestyrelsesformand

Sex & Samfund

Enhver handling skal være fri for tvang og sygdom, enhver graviditet ønsket og enhver fødsel sund – både i Danmark og i resten af verden.

Det begyndte i 1956 med én kvindes stærke ønske om at hjælpe unge piger og kvinder, der kom i problemer på grund af uønskede graviditeter. Læge Agnete Brædstrup var initiativtager til Foreningen for Familieplanlægning. Højest på foreningens dagsorden stod adgang til abort, obligatorisk seksualundervisning i folkeskolerne og oplysning om prævention. Knap 50 år senere har danske kvinder adgang til abort, seksualundervisning er et obligatorisk fag i folkeskolen og foreningen har skiftet navn til Sex & Samfund. Man skulle tro, at foreningen havde udspillet sin rolle. Men der er stadig for mange piger, som bliver uønskede gravide i Danmark, for mange unge, der smittes med en seks sygdom og for lidt kvalitet i seksualundervisningen i folkeskolen. Så der er nok at tage fat på.

I dag er foreningens arbejdsfelt bredere og omfatter hele verden, og vi arbejder med alle emner relateret til sundhed og rettigheder i forbindelse med seksualitet, graviditet og fødsel - også kaldet seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Men målene er stadig de samme.

Seksuel trivsel – Vi arbejder for en verden, hvor mennesker udnytter seksuallivets muligheder til at få et rigere liv i overensstemmelse med lyst og behov og i respekt for andres.

Ønskebørn – Vi arbejder for en verden, hvor mennesker selv beslutter om, og hvornår de vil have børn.

Ingen seks sygdomme – Vi arbejder for en verden, hvor menneskers livskvalitet ikke forringes unødvendigt af seksuelt overførbare sygdomme.

Med udgangspunkt i de tre mål arbejder Sex & Samfund for at tilbyde sundhedsydelse, være fortalere og udbrede information, åbenhed og tolerance om sex og samlivsspørgsmål. Vi mener, at adgang til sikre præventionsmidler, viden og god vejledning er fundamental for menneskers ret til selv at bestemme over egen krop og kvinders ret til at vælge om, og hvornår de ønsker at få børn.

Vi støtter og igangsætter aktiviteter, der øger menneskers viden og bevidsthed om seksualitet, seks sygdomme, prævention, graviditet og abort, så alle kan få mulighed for at realisere ønsker til seksuallivet. Foreningen arbejder specielt med unge, kvinder og grupper med anden etnisk baggrund.

Sex & Samfund er en ikke-kommerciel, politisk og religiøs uafhængig forening. Vores arbejde sikres alene ved indtægter fra varesalg, tips- og lottomidler, bidrag fra private donorer, offentlige midler og medlemmer.

Støt Sex & Samfund – bliv medlem

Medlemskab af foreningen: 125 kr.

Studerende, unge under 25 og pensionister: 75 kr.

Organisationer: 500 kr.

Sex & Samfund

Repræsentantskab: Individuelle medlemmer, Aids-Fondet, BUPL – Forbundet for Pædagoger og Klubfolk, Center for Sex & Sundhed, Danmarks Apotekerforening, Dansk Demografisk Forening, Dansk Forening for Klinisk Sexologi, Dansk Kvindesamfund, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Børnesundhed, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Kvindelige Lægers Forening, Den Almindelige Danske Jordemoderforening, Den Alm. Danske Lægeforening, HIV-Danmark, Indvanderrådgivningen, Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, Landsforeningen Ungdomsringen, Lysthuset, Mødrehjælpen af 1983, SMIL - København.

Bestyrelse (ved udgangen af 2004): Læge Christian Graugaard (formand), læge Elsebeth Lægaard (næstformand), skoleinspektør Hans Andresen, sundhedsfaglig konsulent Birgit Bastholm Bune, sundhedsredaktør Jeffrey Victor Lazarus, redaktør Lene Byriel, antropologistuderende Laura Westergaard-Nielsen, læge Clas Winding. Suppleanter: Leder af Lysthuset Carsten Borup, folkeskolelærer Troels Haas.

Præsidium: Mogens Osler professor dr. med, Hanne Risør praktiserende læge, Lise Kaalund Jørgensen sygeplejerske og antropolog, Henrik Saxgren fotograf, Preben Hertoft professor dr. med, Helle Degn politiker, Morten Kjærum direktør for Institut for Menneskerettigheder, Dr. Halfdan Mahler, Hanne-Vibeke Holst forfatter, Lone Kühlmann journalist og forfatter.

Sex & Samfund i 2004

2004 bød på flere nye tiltag for Sex & Samfund, men først og fremmest stod året i forandringens tegn. Først kom det nye logo, så ny adresse, ny hjemmeside og til sidst nyt nyhedsbrev.

Midt på året flyttede vi fra Skindergade til større og mere velindrettede lokaler på Rosenørns Allé 12. Her optager foreningen dele af stuen og hele første sal i den gamle LO-bygning, hvor også Red Barnet holder til. Med de nye lokaler har Sex & Samfund fået flere kvadratmetre, og det betyder, at foreningen har fået mulighed for at samle sekretariatet, Sexlinien for Unge, Præventions- og Rådgivningsklinikken, Foreningen mod Pigeomskæring og Aidsnet på et sted.

Året bød også på lanceringen af en ny, mere omfattende og forbedret hjemmeside. Med det nye design og layout er det muligt at følge med i foreningens arbejde, læse om foreningens forskellige aktiviteter og projekter, downloade pjecer, informationsmaterialer, nyhedsbreve, debatindlæg og klikke sig til alle foreningens rådgivningstilbud. Det giver en højere grad af synlighed og brugervenlighed. Og effekten er da heller ikke udeblevet. Der har været stor interesse for hjemmesiden lige fra almindelige borgere til journalister.

Sidst på året sendte Sex & Samfund et nyt nyhedsbrev på gaden. Nyhedsbrevet har skiftet udseende og form og udsendes både elektronisk og i papirudgave. Det nye layout afspejler Sex & Samfunds nye gule logo og hjemmesidens rødbrune baggrundsfarve.

Kampagne - Red kvindeliv

For første gang i foreningens historie tog Sex & Samfund i 2004 initiativ til en landsdækkende underskrifts- og indsamlingskampagne i anledningen af tiåret for FN's befolkningskonference. Kampagnen Red Kvindeliv er blevet til i et noget utraditionelt samarbejde med FN's befolkningsfond, UNFPA, og sætter fokus på kvinders sundhed og rettigheder i forbindelse med seksualitet, graviditet og fødsel. Kampagnen, der strækker sig fra 14. oktober 2004 til 6. april 2005, bakkes op af en række kendte danskere og 20 forskellige danske organisationer. Formålet med kampagnen er at sætte kvinders sundhed og rettigheder på den politiske dagsorden.

Ungegruppen

Unge er en vigtig målgruppe for Sex & Samfund, og derfor skal de involveres mere i foreningens arbejde. I februar 2004 så Ungegruppen dagens lys, da 10 unge dannede en selvstændig gruppe, som skal styrke og videreudvikle ungearbejdet. En af gruppens opgaver er at være rådgiver for Sex & Samfunds bestyrelse. "Oprettelsen af en ungegruppe har været et længe næret ønske, og vi er utrolig glade for, at gruppen nu er etableret og fyldt med ideer og engagement," siger sekretariatschef Bjarne B. Christensen. Gruppen har allerede markeret sig både nationalt og internationalt. Den er bl.a. drivkraften bag foreningens aktiviteter på Roskilde Festivalen. Gruppen er gået aktivt ind i at opbygge et tværgående netværk af ungegrupper med fokus på seksuel og reproduktiv sundhed internationalt og har givet input til Danidas nye strategi for reproduktiv sundhed. Gruppen er medlem af det europæiske ungdomsnetværk YouAct og har posten som næstformand. Senest har Ungegruppen deltaget i en transatlantisk dialog i Bruxelles og på Aids-konferencen i Bangkok.

Et minuts stilhed for 529. 000 mødre

Tallet 529.000 stod skrevet med 529 hvide stearinlys på Nytorv i skumringen torsdag d. 14. oktober. Et lys for hver 1000 kvinder, der hvert år dør på grund af komplikationer i forbindelse med graviditet og fødsel. Mere end 300 var mødt op på Nytorv i København for at mindes de kvindeliv, der hvert år går tabt.

Sex & Samfund og FN's befolkningsfond, UNFPA, stod bag lysfesten, der markerer starten på oplysnings- og indsamlingskampagnen Red Kvindeliv. Lysfesten falder sammen med tiårsdagen for FN's befolkningskonference, hvor verdens lande skrev under på en målsætning om at opprioritere kvinders sundhed og rettigheder, bl.a. at reducere mødredødelighed, bekæmpe aids og styrke kvinders rettigheder. Vores mål med kampagnen er at få kvinders reproduktive sundhed og rettigheder tilbage på den politiske dagsorden," siger Bjarne B. Christensen, sekretariatschef for Sex & Samfund.

Hovedtaleren var forfatter Hanne-Vibeke Holst. Hun sagde bl.a.: "Forestil jer, at fire jumbojetter fyldt med vores døtre, søstre og mødre styrtede ned hver eneste dag året rundt. Ville vi tillade, at de skulle dø? Nej, det ville vi ikke. Vores vrede ville rejse sig som en flodbølge.

Mens mørket faldt på, blev lysene delt rundt. Derefter fulgte et minuts stilhed. Så blev lysene pustet ud.

Nationale aktiviteter 2004

Sikker sex skal tilbage på dagsordenen, hvis vi vil sexsygdomme til livs og nedbringe antallet af aborter yderligere. Der er brug for en forebyggelsesindsats, hvor kampen mod sexsygdomme og uønskede graviditeter tænkes sammen.

Danmark har i flere år kunnet glæde sig over forholdsvis lave tal for abort, hiv-smittede og sexsygdomme. Men den positive udvikling er ikke kommet af sig selv. Bag de flotte tal ligger mange års hårdt arbejde og en målrettet og dedikeret forebyggelsesindsats i forhold til seksualoplysning, rådgivning og prævention. Men de pæne statistikker må ikke blive en sovepude.

Ser man nærmere på tallene, er der stadig for mange unge piger og kvinder, der bliver uønskede gravide. Tal fra de seneste år viser, at flere og flere unge smittes med en sexsygdom - især klamydia, og at antallet af hiv-smittede i Danmark er større end nogensinde og svagt stigende. Alt sammen peger det i retningen af, at danskerne - især unge - dyrker mere ubeskyttet sex end tidligere.

Hvis Danmark skal holde fast i de pæne tal, kræver det, at vi hele tiden er på forkant med situationen, og vi konstant udvikler og forbedrer os. Hvert år vokser en ny generation af unge op. De har nye behov og brug for viden. Det skal vi være klar til at håndtere.

Der skal sættes ind med forebyggelse og oplysning over for de unge, og så skal sikker sex tilbage på dagsordenen. Desuden kræves der en særlig indsats for at nå ud til folk i Danmark med anden etnisk baggrund - og endelig skal seksualundervisningen i skolerne forbedres.

Sex & Samfunds arbejde i Danmark er rettet mod at give folk den viden, de skal bruge, så de kan træffe gode valg i forbindelse med seksualitet, prævention og graviditet. De nationale aktiviteter er specielt koncentreret om fortalerværk, undervisning, produktion af undervisnings- og informationsmaterialer og ikke mindst oplysning og rådgivning til unge.

Status

- Mere end 14.000 får hvert år konstateret klamydia. Men det skønnes, at mindst dobbelt så mange er smittede.
- 1 ud af 10 unge får klamydia.
- Klamydia rammer hyppigst unge kvinder fra 15-24 år og mænd fra 20-29 år.
- Hvert år konstateres 250-300 mennesker hiv-positive i Danmark, og tallet er stigende.
- Der er omkring 5.000 hiv-smittede i Danmark.
- I 2004 steg antallet af gonorétilfælde med 50 %.
- I 2003 konstaterede man 108 syfilistilfælde i Danmark. Det er en firedobling siden 1994, og antallet skønnes at være steget i 2004.
- I 2003 fik flere kvinder abort end året før.
- I Københavns Kommune steg antallet af aborter med 17,7 % blandt 15-19-årige.
- Den gennemsnitlige seksuelle debutalder for piger og drenge er 16 år.
- Salget af nødprævention steg med 18 % i 2003.
- Den mest benyttede form for prævention blandt piger er p-piller.

(Baseret på tal fra Aids-Fondet, Statens Serum Institut, Sundhedsstyrelsen og Lægemedelstyrelsen.)

Fortalerarbejde

Sex & Samfund ønsker at nå bredt ud i befolkningen med information om foreningens arbejde, og her er fortalerarbejde en vigtig brik. Foreningen holdt flere kurser og foredrag i 2004 for socialarbejdere, lærerstuderende, sundhedspersonale, sygeplejersker og på ungdoms- og universitetsuddannelser. Her underviste og fortalte vi bl.a. om foreningens arbejdsmetoder og teknikker, og hvordan vi underviser og rådgiver unge.

Sex & Samfund på tur

Skal man have de unge i tale, skal man også møde dem på deres præmisser. Derfor rykkede foreningen telttælene op og drog ud i landet. Unge fra Sexlinien tog til Roskilde Festival, hvor de tog sig tid til at snakke med unge og fik spredt budskabet om sikker sex og ingen seksygdomme til tusinder af unge festivalgæster. Foreningen var også at finde i den københavnske kulturnat. På Cafe Knud talte Sex & Samfunds formand Christian Graugaard om seksualundervisning. I Forbrugerrådets gård sørgede Sex & Samfund og Sexpatroljen for, at sex-quizzen 'Tip en sexet 12'er' blev den store attraktion, og at der blev sat fokus på tilbudene fra foreningens præventions- og rådgivningsklinik.

Medierne:

2004 blev året, hvor Sex & Samfund for alvor slog sit navn fast i offentligheden. Foreningen var med til at sætte dagsordenen for debatten om fremtidens seksualundervisning og oplysning om sex og prævention til unge. Sex & Samfund har aldrig været så synlig i mediebilledet som i 2004. Det skyldes ikke mindst Sexstarz-sagen.

Sexstarz

I februar 2004 røg Sex & Samfund ud i en mediestorm, da sundheds- og indenrigsministeren stoppede udgivelsen af seksualoplysningscd'en, Sexstarz, som Sex & Samfund stod bag. Planen var, at cd'en, som havde taget 1½ år at udvikle, skulle deles ud til alle landets niende klasser som et led i deres udskoling. To dage før udgivelsen forbød

sundhedsministeren cd'en, fordi den bl.a. indeholdt opslag om dyresex og toiletsex. Det kom der en stor mediasag ud af, og enden blev, at 60.000 eksemplarer blev destrueret. Det fik de unge til at reagere. De lagde cd'en ud på nettet, og SF'eren Kamal Qureshi lagde cd'en på sin hjemmeside. Alene den første dag var der mere end 800.000 besøgende på hjemmesiden. I dag er Sexstarz blevet kult blandt unge og er hentet ned fra nettet i over 400.000 eksemplarer. Sexstarz er nået ud til langt flere unge, end Sex & Samfund havde drømt om, og et år efter sagen modtager foreningen stadig henvendelser fra elever, lærere og journalister, som er interesseret i at se materialet.

Sexstarz-sagen satte skub i debatten om behovet for bedre seksualundervisning til unge, og Sex & Samfund markerede sig kraftigt i debatten. Siden da er foreningen blevet flittigt citeret i medierne. Her har Sex & Samfund bl.a. talt for unges behov for en opkvalificeret og tidssvarende seksualundervisning og kaldt til lyd for at opprioritere udannelse i emnet på lærerseminarerne samt opfordret til oplysningskampagner om klamydia og kondomer.

Sex og gummi på Roskilde Festivalen 2004

Gummistøvler var det mest brugte gummi på Roskilde Festivalen, men der var også tid til en snak om sex og kondomer. I 2004 var Sex & Samfund repræsenteret på festivalen i et samarbejde mellem Sexlinien, Sexekspresen og Sex & Samfunds Ungegruppe. Sex & Samfund havde en mobil trailer med på festivalen, hvor man bl.a. kunne konkurrere i kondompårluning på tid og få en snak om sex og prævention. Her er et kort indtryk af foreningens arbejde:

På traileren hænger et kort over festivalområdet, så alle kan markere, hvor på området de har haft sex, og om der er tale om sikker eller usikker sex. Kortet viser, at der dyrkes en hel del usikker sex. "Når folk er fulde, glemmer de kondomet, og det håber vi, vi kan være med til at lave om på," fortæller Anders fra Sex & Samfunds Ungegruppe.

Sex & Samfund har i år sexguider, som går ud på campingområdet med en sex-quiz, hvor unge kan teste deres viden om sex, prævention og kønssygdomme. Bjarke fra Sexekspresen og medicinstuderende fortæller, "De fleste synes quizzen er skæg, og så er den med til at lette stemningen. Vi får sat sikker sex og kønssygdomme på dagsordenen. Det betyder, at de måske tænker sig om en ekstra gang, næste gang de skal have sex." De fleste kan svare på spørgsmålene, men en del får også ny viden. F.eks. ved mange ikke, hvad en p-ring eller p-stav er, eller at der er forskel på medicinsk og kirurgisk abort. "Jeg synes, Sexliniens arbejde på campingområdet har været en stor succes," siger Bjarke, der vurderer, at indsatsen har øget kendskabet til Sexlinien, og at budskabet om sikker sex er nået ud til rigtig mange unge.

Hvert år vokser en ny generation af unge op, der har nye behov og brug for viden. Sex og Samfund vil en forebyggelsesindsats, hvor der sættes massivt ind med oplysning, undervisning og rådgivning.

Seksualundervisning

I 2004 nåede Sex & Samfunds nationale arbejde nye højder. Aldrig har aktivitetsniveauet været højere, aldrig har foreningen været i kontakt med så mange unge rundt om i landet, og aldrig har foreningen været repræsenteret i så mange netværk og baggrundsgrupper.

Forbedring af seksualundervisningen Danmark

I 2004 begyndte Sex & Samfund et stort arbejde med at lave dels en strategi for forbedring af seksualundervisningen i Danmark og dels en kortlægning af seksualundervisningen i den danske folkeskole. Det er Sundhedsstyrelsen, der har bevilliget penge til dette arbejde. Kortlægningen skal bl.a. afdække, hvordan skoleundervisningen varetages på lærerseminarier og rundt omkring i skolerne, hvilke undervisningsmaterialer der findes og anvendes, og hvordan supplerende seksualundervisning bruges. Resultatet af kortlægningen skal derefter danne baggrund for en strategi for, hvordan folkeskolens seksualundervisning kan styrkes og forbedres. Strategi og kortlægning vil blive offentliggjort i 2005.

Supplerende seksualundervisning

120 folkeskoler benyttede Sex & Samfunds tilbud om supplerende seksualundervisning i 2004. Samlet set tog Sex & Samfund imod 4.810 unge fordelt på 290 skoleklasser. Det er en stigning på 5 % fra året før.

Pjecer og informationsmateriale

Sex & Samfund udgiver hvert år en lang række pjecer. I 2004 distribuerede foreningen det største antal pjecer nogensinde. 200.749 stk. blev det til. Det svarer til en stigning på 20 % i forhold til 2003. De mest efterspurgte pjecer var:

- 129.395 Klar Besked-pjecer
- 27.864 Mest for drenge/Mest for piger
- 27.078 Når 2 bliver til 3

Derudover steg salget af Sex & Samfunds demonstrationskasse med præventionsmidler med 12 %.

I 2003 oversatte foreningen Klar besked-serien til engelsk, tyrkisk, arabisk og somali. Pjecerne er blevet vel modtaget i 2004, og foreningen har derfor valgt at udvide serien med serbo-kroatisk, urdu og farsi i 2005.

God seksualundervisning tager udgangspunkt i elevernes eget liv

Langt de fleste unge vil gerne snakke om sex – bare det gøres på en måde, der respekterer deres private grænser, men alligevel tager udgangspunkt i deres egen virkelighed. Hvert år underviser Sex & Samfund flere tusinde københavnske skoleelever. Sex & Samfund har udviklet sine egne undervisningsmetoder og uddanner selv sine undervisere. Det handler om at få de unge på banen og at komme væk fra lærer/elev-rollen. I stedet lægges der op til dialog med de unge, og underviseren fungerer mere som en ordstyrer og igangsætter end en egentlig lærer. "Det må godt gøres lidt saftigt og sjovt, uden at man behøver være ung med de unge. Noget af det, der gør, at jeg kan tale med de unge, er, at jeg ikke kender dem personligt. Vi skal ikke mødes igen i morgen, og jeg er ikke gode venner med deres forældre," siger Nina Boelsgaard Christensen, psykolog og underviser hos Sex & Samfund. Ud over den faktuelle viden, er det vigtigt også at diskutere bløde emner som følelser og spilleregler mellem kønnene. Her tager underviserne en mere nysgerrig position frem for at belære og moralisere. Ideen er at give plads og stemme til elevernes egne moralske ideer for derefter at diskutere og udfordre dem. Det er med til at klæde de unge på til at håndtere de oplevelser, de vil få. En anden metode er anonymisering. Underviserne taler ikke direkte om egne personlige erfaringer, men generelt om andre unges erfaringer. Det gør det nemmere at tale om følsomme emner, uden at de unge behøver at tale om egne oplevelser. En anden måde at anonymisere på er at bruge cases. Her tager underviserne bl.a. udgangspunkt i unges spørgsmål til Sexliniens brevkasse, og beder eleverne om at fortælle, hvad de vil råde disse unge til. Det er et godt udgangspunkt for dialog, fordi de unge indirekte får bekræftet, at seksualitet og følelser også er en vanskelig størrelse for andre end dem selv.

Rådgivning og oplysning

Fra kønsvorter til kærester - Danmarks mest erfarne telefonrådgivning for unge

"Sexlinien udfylder et hul for unge, som har spørgsmål, de ikke vil eller tør stille til andre," forklarer Christina Wind, brevkasseredaktør på Sexlinien for Unge. "Hvis unge kunne snakke med deres forældre eller lærere, ville de måske gøre det. Men der er tale om følsomme emner, der ofte føles pinlige at tale om." Sexlinien er Danmarks ældste, anonyme telefonrådgivning og brevkasse på området - og år for år stiger antallet af henvendelser. "De fleste unge ved desværre ikke nok om seksualitet og mange, der ringer eller skriver ind, er ofte bange. De er bange for, at de har fået en seksygdom, er gravide, eller ser forkerte ud - og her er Sexlinien med til at dække unges behov for viden," fortæller hun. "Det vi kan på Sexlinien er at skabe dialog. Vi dikterer ikke, hvad de unge skal gøre, men vi råder og vejleder. På den måde får vi de unge til at reflektere og selv træffe valg." De fleste af rådgiverne på telefonen og brevkassen er mellem 20-30 år, studerende og har alle gennemgået Sex & Samfunds grunduddannelse. De får bl.a. faktuelt viden om prævention, abort og seksygdomme. Desuden undervises de i særlige teknikker til telefonrådgivning, der er nødvendige, når man ikke kan se, men kun høre den person, man taler med, f.eks. hvordan man spørger ind til problemer. Grunduddannelsen er opbygget som en slags mesterlære, og først efter ca. tre måneders oplæring, er de klar til at rådgive på egen hånd. "Vi opdaterer hele tiden rådgivernes faktuelle og psykologiske viden," fortæller Christina Wind. Alle rådgiverne skal deltage i supervision en gang om måneden, som foretages af uddannede læger og psykologer. På den måde sikres det, at rådgiverne altid har et højt fagligt niveau.

Sex & Samfunds nationale aktiviteter er målrettet mod at give flest mulig mennesker adgang til oplysning, rådgivning, prævention og behandling.

Abortnet.dk

Sex & Samfunds webportal for fagfolk har efter 2½ år slået sit navn fast. Portalen havde i snit 5.000 besøgende om måneden i 2004, og året viste, at det ikke kun er sundhedspersonale og fagfolk, der bruger abortnet.dk, men i stigende grad også abortsøgende kvinder. Der blev sendt nyhedsbreve til lidt over 300 modtagere og skrevet ca. 40 artikler. Igennem året har abortnet.dk registreret en stigende interesse fra pressens side, bl.a. er flere artikler blevet taget op af pressen og bragt i landsdækkende aviser.

Præventions- og Rådgivningsklinikken

I 2004 gik 1.684 - en stigning på 8 % - københavnere ind af døren til Sex & Samfunds gratis og anonyme præventions- og rådgivningsklinik. I 2004 begyndte klinikken at teste mænd for klamydia med en urintest. Selvom om flere mænd søgte hjælp på klinikken, var flertallet af besøgende unge piger og kvinder. Heraf 72 % fra udsatte grupper, dvs. etniske kvinder, helt unge piger og kvinder med særlige præventionsbehov. De fleste kom for at få en gynækologisk undersøgelse, klamydiatest eller ultralydsscanning.

AIDS-Linien

AIDS-Linien er en hjælpelinie for alle, der har brug for rådgivning om hiv, aids, sikker sex og hiv-test. I 2004 ringede 7.190 personer til linien. De fleste henvendelser handlede om sikker sex, hiv-test og smitteveje. I 2004 lancerede AIDS-Linien en e-mail- og chatrådgivning, der har besvaret lidt over 570 henvendelser. Desuden har rådgivningen løbende holdt forberedende kurser for udsendte Danidamedarbejdere, pædagogstuderende i udlandspraktik og underviser en række forskellige organisationer, institutioner og skoler.

Hivinfo.dk

Hivinfo.dk er Sex & Samfunds website om hiv/aids, der henvender sig til hiv-positive og pårørende og indsamler informationer om hiv fra hele verden. I 2004 steg antallet af

henvendelser med 10 %. For at sikre det høje faglige niveau styrkede Hivinfo kontakten til ambulatorier, personale og hiv-smittede i landet. Desuden udvidede Hivinfo faggruppen med en hiv-læge, psykolog, socialrådgiver, tandlæge, sexolog, praktiserende læge og sygeplejersker. Et nyt chatforum med en særlig kvindechat så dagens lys i 2004. Det blev hurtigt populært og har ofte været rødgældende.

Etnisk Rådgivning

I 2004 styrkede Sex & Samfund sin indsats over for etniske minoriteter. Der blev afsat flere timer til arbejdet og ansat en etnisk koordinator. I løbet af året underviste rådgivningen kvinder og mænd på sprogskoler, kvindedaghøjskoler, indvandreprojekter og krisecentre. Som noget nyt samarbejdede Etnisk Rådgivning med the Training, Information and Counselling Centre, TICC om at uddanne særlige afrikanske hiv/aids-rådgivere, der skal informere og rådgive afrikanere i Danmark om hiv/aids. Sex & Samfund underviste bl.a. i præventionsmidler, kønssygdomme, rådgivningsteknik og rådgivning af etniske unge.

Sexlinien for Unge

Sex & Samfunds telefon- og brevkasserådgivning om seksualitet, prævention og kærlighed for unge besvarede i 2004 det største antal henvendelser nogen sinde. Antallet af spørgsmål på nettet steg med 15 %. I alt nåede Sexlinien 6.944 spørgsmål på nettet og tog imod 2.321 opkald. De unge spurgte mest om kondomer, p-piller, klamydia, penisstørrelse, første gang og seksuelle problemer. Sexlinien.dk har ca. 200.000 unge besøgende om året.

Det internationale arbejde 2004

Sundhed omkring seksualitet, graviditet og fødsel er en menneskeret, som skal sikres, uanset hvor i verden man bor, og uanset alder, køn, religion, ægteskabelig eller social status.

Hvert minut dør en kvinde i forbindelse med graviditet eller fødsel. Hver dag negligeres unges ret til seksualundervisning og prævention. Og hvert år smittes mere end fire millioner mennesker med hiv. Sundhed i forbindelse med seksualitet, graviditet og fødsel, kaldet seksuel og reproduktiv sundhed, står ikke højt på dagsordenen i mange udviklingslande. Sex & Samfund arbejder for at skabe større opmærksomhed om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i Danmark og i verden. Målene er seksuel trivsel, ønskebørn og ingen seksygdomme – for alle.

Sex & Samfunds internationale aktiviteter er rettet mod især fattige og udsatte kvinders og unges ret til seksuel og reproduktiv sundhed, herunder adgang til viden, prævention og sundhedsydelse, kampen mod hiv/aids, usikre aborter og mødredødelighed.

Derfor samarbejder vi med lokale organisationer i udvalgte udviklingslande i Asien og Afrika og er med til at styrke organisationerne i at tale målgruppens sag og få sat sundhed og rettigheder omkring seksualitet, graviditet og fødsel på dagsordenen. Sex & Samfund er også med i

en række internationale organisationer og netværk for at skabe global opbakning til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. På hjemmefronten arbejder vi for at påvirke danske politikere og sikre folkelig opbakning til, at Danmark afsætter penge til området. Desuden hjælper vi danske udviklingsorganisationer med at indarbejde seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i deres aktiviteter.

Det har været et travlt år for Sex & Samfunds internationale afdeling. I 2004 satte vi fokus på tiåret for FN's Internationale Konference om Befolkning og Udvikling (ICPD) og den tætte sammenhæng til målene fra FN's Årtusindeerklæring fra 2000, de såkaldte 2015 Mål. Der blev gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet med unge som målgruppe og som aktivt involverede både i projekterne i Syd og herhjemme. Desuden satte Sex & Samfund sammenhængen mellem hiv/aids og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder på dagsordenen i den danske bistand, bl.a. via Aidsnet.

Status

- Hvert minut dør en kvinde under graviditet eller fødsel. Det er 529.000 kvinder om året.
- I Afrika risikerer 1 ud af 16 kvinder at dø af graviditet eller fødsel. I Danmark er det 1 ud af 7.350.
- 1 af 10 graviditeter ender i en usikker abort med fare for kvindens liv.
- Hvert minut smittes 10 mennesker med hiv.
- Halvdelen af alle nye hiv-smittede er under 25 år.
- I Afrika syd for Sahara bruger under 20 % af de seksuelt aktive unge prævention.
- Hvert år mangler 200 millioner kvinder effektive præventionsmuligheder.
- Mænd i Afrika syd for Sahara har kun tre kondomer til rådighed pr. mand om året.
- Sterilisation af kvinder er den mest almindelige form for prævention i verden.
- 2 millioner piger købes og sælges årligt som sex-slaver.
- 70 % af de 1,3 milliarder mennesker, der lever i absolut fattigdom, er kvinder.
- 2/3 af verdens 800 millioner voksne analfabeter er kvinder.
- Næsten hver fjerde kvinde bliver før eller siden udsat for seksuelle overgreb af sin partner – også i den vestlige verden.

(Baseret på tal fra WHO, UNAIDS, UNDP)

Fortalerarbejde

Det handler om at give stemme til grupper, som normalt ikke kommer til orde. Målet er at oplyse, påvirke politiske beslutningsprocesser og sikre, at ord omsættes til handling.

Fortalerarbejde er en væsentlig del af Sex & Samfunds internationale indsats for sundhed og rettigheder. Omdrejningspunktet for foreningens internationale aktiviteter i 2004 var markeringen af tiåret for FN's Befolkningskonference (ICPD) i Kairo.

Arrangementer

I forbindelse med tiåret for ICPD deltog Sex & Samfund i september 2004 i en rundbordskonference, 'Countdown 2015' i London. Temaet for konferencen var målene om reproduktiv sundhed og rettigheder og fattigdomsbekæmpelse. Desuden søsatte foreningen og FN's befolkningsfond, UNFPA, oplysningskampagnen Red Kvindeliv.

Politikere og fortalerarbejde

Ved at samarbejde med danske politikere forsøger Sex & Samfund at få Danmark til at opprioritere seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i udviklingsbistanden. Vi etablerer kontakt med politikere på tværs af partier, holder dem informeret om, hvad der sker på området og inviterer til møder og arrangementer. Som led i et europæisk initiativ 'Called to Account' (Stillet til regnskab) modtog folketingspolitiker Kamal Qureshi på vegne af Folketinget d. 1. juli en kæmpe regning, som Sex & Samfund overrakte på vegne af kvinder i udviklingslandene. Regningen var et opråb til vestlige lande om at indfri deres økonomiske løfter fra FN's befolkningskonference og en opfordring om at prioritere kvinders sundhed og rettigheder højere i dansk udviklingsbistand og internationalt.

Pressen og fortalerarbejde

To danske journalister tog med Sex & Samfund og netværket EuroNGOs på en studietur for europæiske journalister til Vietnam og Nepal i januar 2004. Her besøgte de bl.a. Sex & Samfunds projekter. Formålet var at vise, hvilke menneskeskæbner der gemmer sig bag begrebet seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og give viden og stof til artikler om hiv/aids, usikre aborter, fødsler osv.

Offentlige myndigheder

Sex & Samfund har haft en god dialog med Udenrigsministeriet i 2004. Vi er bl.a. medlem af Rådet for International Udviklingsbistand og deltager i ministeriets arrangementer og baggrundsgrupper. I januar 2004 afholdt Udenrigsministeriet og Sex & Samfund et fælles seminar om unges reproduktive sundhed og WHO's strategi. I forbindelse med ICPD+10 planlagde ministeriet og Sex & Samfund at afholde en større konference i 2005.

Unge seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder

Hvert år smittes 5 millioner mennesker med hiv – halvdelen af dem er unge under 25 år. Hvis spredningen af hiv/aids skal bremses, skal de unge på banen. Derfor satte Sex & Samfund fokus på unges sundhed og rettigheder og hiv/aids i 2004. Ud over et seminar med Udenrigsministeriet stod Sex & Samfund bag workshoppen 'Perspectives on Youth - Challenges and Problems in HIV/AIDS Projects' om unges involvering i hiv/aids-arbejde. Den 2. december mødtes ngo-repræsentanter for at diskutere, hvordan unges deltagelse i hiv/aids-arbejdet kan øges. Workshoppen blev til i samarbejde med Aidsnet og ADRA Danmark. Der blev diskuteret unges behov, adfærdsændring, involvering og stigmatisering. På mødet deltog tre ngo-repræsentanter fra Malawi, som fortalte om deres arbejde med unge og hiv/aids. En af konklusionerne på mødet var, at unge bør inddrages både i planlægning, gennemførelse og evaluering af projekter. Op til seminaret udgav Sex & Samfund idékataloget 'Confronting HIV/AIDS through Youth Involvement' om arbejdet med unge og hiv/aids.

Nedtælling 2015 - midtvejsstatus 10 år efter befolkningskonferencen

Tidsmæssigt er vi halvvejs. Det samme kan man ikke sige, når det handler om at sikre kvinder, mænd og unges seksuelle og reproduktive rettigheder. Derfor samledes omkring 700 særligt inviterede organisationer (heriblandt Sex & Samfund), eksperter, embedsmænd, politikere og ledere fra hele verden til en rundbordskonference i London i dagene 31. august – 2. september 2004. Konferencen markerede tiåret for FN's Internationale Konference om Befolkning og Udvikling (ICPD). På konferencen blev der offentliggjort en liste, kaldet 'Global Report Cards', der rangerede de enkelte lande alt efter, hvordan de levede op til Kairo-handlingsprogrammet. Listen angav bl.a. landenes indsats i forhold til sammenhængen mellem seksuelle og reproduktive rettigheder og sundhed, ligestilling mellem kønnene, adgang til sundhedsydelser og fattigdomsbekæmpelse. Et af hovedtemaerne på konferencen var sammenhængen mellem målene fra ICPD og 2015 Målene (Millennium Development Goals), der blev sat i 2000. "2015 Målene er intet værd, hvis ikke målene fra Kairo bliver nået," sagde generaldirektøren for International Planned Parenthood Federation, Steven W. Sinding. Udviklingsminister Bertel Haarder sendte et 'letter of support' til konferencen, hvori han understregede Danmarks støtte til handlingsprogrammet fra Kairo og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Konferencen

mundede ud i en fælles deklARATION med prioriteringer og anbefalinger for de næste 10 års arbejde.

At skabe og styrke samarbejde mellem organisationer i ind- og udland er en vigtig del af det internationale fortalerarbejde.

Fortalerarbejde handler for Sex & Samfund også om at indgå i nationale og internationale netværk og samarbejde med danske ngo'er og partnerorganisationer i Syd.

Nationale netværk

Sex & Samfund har et tæt samarbejde med **Aidsnet** - Det Danske NGO-Netværk om AIDS og Udvikling. Vi er sekretariat for Aidsnet og med i styrelse og arbejdsgrupper. I 2004 var Sex & Samfund bl.a. involveret i Aidsnets forberedelsesarrangementer til den internationale aids-konference i Bangkok. I arbejdsgruppen om strategi og metode tog vi initiativ til en manual for ngo'er og deres partnere i Syd om integration af hiv/aids og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

2015 Målskomiteen blev oprettet i 2001 som et samarbejde mellem Udenrigsministeriet, FN-organisationer, udviklings-ngo'er og privatsektoren for at oplyse befolkningen om 2015 Målene. Sex & Samfund har været med fra start for at sikre, at seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder tænkes ind i de danske aktiviteter.

Børne- og Ungdomsnetværket gav Sex & Samfund mulighed for at deltage i en kursusrække om børn og unges deltagelse og organisatorisk forandring. Kurset følges op af International afdeling i samarbejdet med foreningens ungegruppe og partnere i Syd.

I 2004 deltog Sex & Samfund og **Kønsnetværket** i udarbejdelsen af Udenrigsministeriets nye ligestillingsstrategi for dansk bistand. Sammen med **Projektrådgivningen** arrangerede Sex & Samfund et møde om fortalerarbejde om kvinders rettigheder, der bygger på erfaringer fra Indien med FN's Kvindekonvention. Vi er også med i **Aid Impact Forum** og **Sundhedsforskningsnetværket** og deltog her i seminarer om forskningsamarbejde. Foreningen etable-

rede et samarbejde mellem ENRECA-forskningsprojektet og ungeprojektet med Centre for Gender, Family and Environment in Development i Vietnam. Håbet er, at samarbejdet vil gavne begge parter fremover.

Internationale netværk

I 2004 gik Sex & Samfund sammen med nordiske IPPF-medlemsorganisationer om at planlægge en nordisk konference i januar 2005 om, hvordan de nordiske lande kan sikre verdens fattigste adgang til præventionsmidler og andre reproduktive sundhedsydelser, via **Nordic Supply Initiative**. Mødet er for nordiske politikere og statslige bistandsorganisationer og er en opfølgning på mødet i 2003, der også handlede om at styrke den nordiske indsats for sikring af præventionsmidler.

Sex & Samfund deltog i idéudveksling og workshops arrangeret af **EuroNGOs**, et netværk af europæiske ngo'er, der arbejder med befolkning, udvikling og fortalerarbejde. Endelig er vi medlem af **International Planned Parenthood Federation**, verdens mest toneangivende organisation inden for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, og deltog i workshops og aktiviteter om ICPD +10 arrangeret af IPPF.

Informationsmaterialer

Fem gange i løbet af 2004 udgav Sex & Samfund et elektronisk nyhedsbrev, **Nedtælling 2015** om tiåret for FN's Befolkningsskonference. I nyhedsbrevet kunne man læse om nationale og internationale aktiviteter i forbindelse med tiåret og artikler og debatindlæg.

Sex, sundhed og udvikling er titlen på en informationsmappe om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, mødrethed, prævention, hiv/aids og kvinder og unge, som Sex & Samfund udgav sammen med Udenrigsministeriet som optakt til den danske ICPD +10-konference.

En udløber af Sex & Samfunds projekt 'Kvinders stemme' blev udgivelsen af informationsmappen **Kvinders ret til sundhed** om foreningens erfaringer med fortalerarbejde for kvinders sundhed og rettigheder i Indien.

Sammen med Aidsnet udgav Sex & Samfund et idékatalog, **'Confronting HIV/AIDS through Youth Involvement'** til ngo'er om unges involvering i hiv/aids-projekter. Kataloget indeholder konkrete forslag og inspiration fra unge i udviklingslande.

Informationsmappen **Den globale mundkurv** indeholder en analyse og faktaark om konsekvenserne af George Bushs genindførelse af 'Mexico City Policy', kaldet 'Global Gag Rule', der forhindrer organisationer, der omtaler abort, i at modtage bistand fra USA.

Partnerskaber og projekter i Syd

Kvindens stemme og unges seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Syd

'Women's Health and Rights Advocacy Partnership' (WHRAP) er et regionalt netværk af græsrodsorganisationer, der arbejder for at forbedre kvinders og unges seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Syd. Det er et samarbejde mellem Asian-Pacific Resource and Research Centre (ARROW) og seks lokale ngo'er fra Nepal, Indien, Pakistan og Bangladesh, der skal styrke fortalerearbejdet og dokumentationen lokalt og regionalt. Efter 1½ år er effekten af projektet ved at slå igennem, da lokale hospitalet efter pres har forbedret sundhedsydelse for gravide og fødende kvinder.

Unge, seksualitet og rettigheder i Vietnam

Unge, deres forældre og aktører i landområder skal lære om sundhed og rettigheder. Det er filosofien bag et projekt i fire provinser i Vietnam, som Sex & Samfund startede i 2004 i samarbejde med Centre for Gender, Family and Environment in Development (CGFED). 'Improving Knowledge on Gender and Reproductive Health Issues for Families in Rural Areas in Vietnam' skal styrke landbefolkningens viden og holdninger samt udvikle og styrke CGFED. Under et besøg i september kunne Sex & Samfund konstatere, at der allerede var sat skub i kapacitetsopbygning, kurser og andre aktiviteter.

Kærlighedens vindue i Vietnam

Sammen med Vietnam Youth Union gennemførte Sex & Samfund i 2004 et træningsprogram for vietnamesiske radiorådgivere, der arbejder med seksualoplysning til unge via det populære radioprogram 'Window of Love'. Omdrejningspunktet for træningsseminaret var rådgivernes rolle

som formidler og håndtering af tabubelagte emner. Træningen var sidste led i projektet, som også har omfattet en studietur til Danmark, hvor rådgiverne besøgte Sexlinien, AIDS-Linien og diskuterede rådgivning med Tine Bryld fra radioprogrammet Tværs. Projektet har givet rådgiverne større viden og klædt dem bedre på til at besvare spørgsmål fra lytterne.

Rådgivningsmanual til Vietnam

I 2004 var Sex & Samfund med til at udarbejde en træningsmanual til vietnamesiske rådgivere inden for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Bag manualen står Vietnams familieplanlægningsorganisation, VINAFPA og FN's befolkningsfond, UNFPA i Vietnam. Manualen indeholder anvisninger til, hvordan man indretter og organiserer rådgivningscentre i Vietnam, og hvordan rådgivere kan oplære rådgivere i at tale om emner som hiv/aids, sex før ægteskab, familieplanlægning og kønsroller. De vietnamesiske myndigheder har besluttet at anvende manualen i alle landets rådgivningscentre. Manualen er et udtryk for, at indsatsen med at opbygge rådgivningskapacitet i Vietnam er lykkedes. Rådgiverne har nu så stor viden og erfaring, at de selv kan oplære nye rådgivere.

Unge og hiv/aids i Uganda

Sex & Samfund og familieplanlægningsorganisationen, FPAU i Uganda startede i 2004 et projekt for svært tilgængelige og særligt udsatte unge i det sydvestlige Uganda. Målet er at give unge informationer og sundhedsydelse, der kan styrke dem i at vælge at dyrke sikker sex, og at hjælpe lokale organisationer med lobby- og fortalerearbejde. Det skal ske gennem opsøgende arbejde, radiorådgivning, teater og et servicecenter, hvor unge kan få hiv-test, prævention og seksualrådgivning. Sex & Samfund har under opstartsfasen sendt en konsulent til projektorrådet, der skal støtte partnerne i planlægning, inddragelse af unge og monitorering.

Kvindens stemme - at være talerør for kvinders sundhed og rettigheder i Indien

I Indien overtrædes FN's Kvindekongvention dagligt. Sammen med den indiske organisation, SAHAYOG har Sex & Samfund gennemført projektet Kvinders stemme, der har oplyst fattige kvinder om deres rettigheder og rustet græsrodsorganisationer til at være talerør for kvinders ret til en sund og sikker graviditet og til at planlægge og beslutte, hvornår og med hvem de ønsker at få børn. "Samarbejdet har styrket fortalerearbejdet både i Indien og Danmark," fortæller international projektmedarbejder Lotte Jensen fra Sex & Samfund. "Vi støtter partnerorganisationerne i at opbygge kapacitet til at dokumentere overgreb på kvinders rettigheder i Indien. Dokumentationen og evnen til at være talerør for så mange kvinder er vigtige redskaber i Sex & Samfunds arbejde i Danmark. Vi har sammen med to indiske kvinder videregivet de gode erfaringer og praksisser fra Kvinders stemme, oplyst danske politikere, embedsmænd, journalister og ngo'er om overtrædelser af kvinders ret til reproduktiv sundhed i Indien og skabt debat om, hvordan vi bruger kvindekongventionen til at presse regeringer i Indien." Projektet har også resulteret i en skyggerapport om Indien og kvindekongventionen, en oplysningsvideo til diskussion og debat i indiske slumkvarterer og landsbyer og en informationsmappe på hindi med oplysninger om kvinders rettigheder til indiske myndigheder, politikere, medier og universiteter. Der blev også gennemført en kampagne i delstaten Uttar Pradesh med fakkeltog, gadeteater og rundbordssamtaler. "Projektet har givet kvindeorganisationer i Indien en stemme og været med til at udvikle værktøjer til at dokumentere overtrædelser," fortæller Jashodhara Desgupta, leder af SAHAYOG. "Men effekten af projektet rækker langt videre. Det har medført et skift og kædet bevidstheden om rettigheder sammen med kvinders deltagelse," siger Jashodhara Desgupta.

IPPF arbejder for en verden, hvor alle kvinder, mænd og unge har adgang til de oplysninger og sundhedsydelse, de har behov for. En verden, hvor seksualitet anerkendes som en naturlig og væsentlig del af livet og en fundamental menneskeret. Og en verden uden stigmatisering og diskrimination.

Siden Sex & Samfunds begyndelse i 1956 har foreningen været medlem af International Planned Parenthood Federation, IPPF. I dag har vi søsterorganisationer i 148 lande samlet i IPPF, og danner dermed verdens næststørste ngo efter Røde Kors. IPPF er den største humanitære, ikke-kommercielle organisation, der arbejder med seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i verden.

Hvert år tager millioner af kvinder, mænd og unge imod IPPF's tilbud om hjælp i form af rådgivning, gynækologiske undersøgelser, test og behandling af seksygdomme, herunder hiv/aids, hjælp til gravide og fødende kvinder og rådgivning og oplysning om abort. IPPF uddeler i gennemsnit over 23 millioner p-piller og 102 millioner kondomer om året.

Men tallene er blot en side af historien om den betydning IPPF's arbejde har for kvinder, mænd og unges liv. At sikre adgang til sundhedsydelse og oplysning giver millioner af mennesker mulighed for at træffe et informeret valg, at undgå uønskede graviditeter, usikre aborter og seksuelt overførte sygdomme som hiv/aids.

IPPF har udstukket retningslinjer for organisationens indsatsområder og aktiviteter frem til 2009. Retningslinjerne kaldes i daglig tale 5A-planen, som er:

- **Adolescents (Unge)**

Arbejdet med unge skal styrkes og unges ret til adgang til sundhedsydelse og præventionsmidler skal sikres.

- **Hiv/aids**

Der skal skabes sammenhæng mellem hiv/aids og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. Der skal arbejdes bredt med forebyggelse, omsorg, behandling og støtte.

- **Abort**

Antallet af usikre aborter i verden skal nedbringes, og kvinders ret til adgang til rådgivning, sikre aborter, og efterfølgende hjælp og behandling skal sikres.

- **Adgang**

Især fattige, udsatte og marginaliserede grupper, der ikke har adgang til private eller offentlige sundhedsydelse, skal støttes.

- **Advocacy (fortalerarbejde)**

Lovgivning skal forbedres, der skal skabes øget opmærksomhed, barrierer for sundhedsydelse skal nedbrydes, og målene fra FN's Internationale Konference om Befolkning og Udvikling i 1994 skal realiseres.

IPPF har seks regionale kontorer. Herfra overvåger, dokumenterer og vurderer eksperter sundheds- og rettigheds-situationen inden for seksualitet, graviditet og fødsel. Arbejdet danner baggrund for organisationens aktiviteter i 182 lande verden over. Gennem sit særlige netværk af nationale familieplanlægningsorganisationer kan IPPF nå ud i landdistrikter, hvor andre kan have vanskeligt ved at arbejde. Derudover er IPPF med til at hjælpe og styrke medlemsorganisationerne gennem kapacitetsopbygning, udveksling af erfaringer og hjælp til fortalerarbejde på regionalt og internationalt niveau.

Danmark støtter IPPF

Via ulandsbistanden har Danmark traditionelt været en af de største donorer til IPPF. Danmark har anerkendt IPPF's enestående rolle som global udbyder af serviceydelse - ofte i områder regeringer ikke når ud til - og som lokal fortaler for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder. I lyset af den voksende religiøse og konservative modstand mod især kvinders og unges rettigheder, er der mere end nogen sinde behov for at styrke organisationer som IPPF. Det er derfor med nogen bekymring, at støtten til IPPF i 2001 blev reduceret med næsten 40 %. Vi håber, regeringens ønske om at opprioritere hiv/aids og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i de kommende år også vil udmønte sig i øget støtte til verdens vigtigste ngo på dette område.

Sex & Samfund indgår i tæt samarbejde med IPPF, så vi bedre kan følge den internationale udvikling på området samt i forbindelse med udvikling af effektive programmer og fortalerarbejde. Sex & Samfund er en del af IPPF's europæiske region og har flere gange været repræsenteret med tillidsposter og i baggrundsgrupper i IPPF.

Sex & Samfund i tal 2004

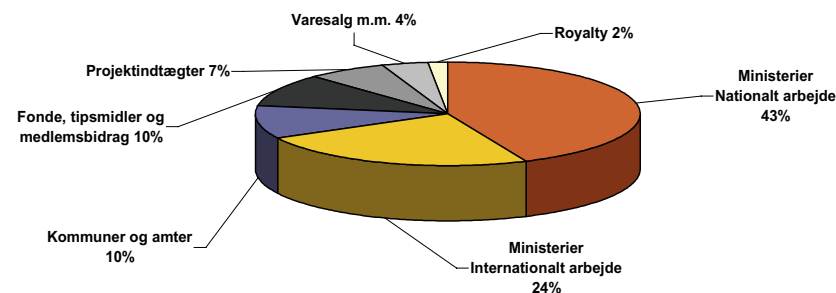
Sex & Samfund øgede sine aktiviteter med 23 % i 2004 og satte omsætningsrekord med 19,6 millioner kr.

2004 blev et godt år for Sex & Samfund, der igen øgede sine aktiviteter med 23 % i forhold til 2003. Samlet set rundede foreningen en omsætning på 19,6 mio.kroner. Det er det højeste i foreningens historie. I samme periode steg indtægterne med 32 % til 19,8 mio. kroner. Det resulterede i et overskud på den ordinære drift på 280.489 kroner og i alt ender årsresultatet med et overskud på 494.056 kroner. Det er et meget tilfredsstillende resultat set i lyset af, at Sex & Samfund i 2004 flyttede til nye lokaler og havde budgetteret med et underskud ved årets start. I 2004 udgjorde udgifter til organisation og administration 9 % af foreningens omsætning.

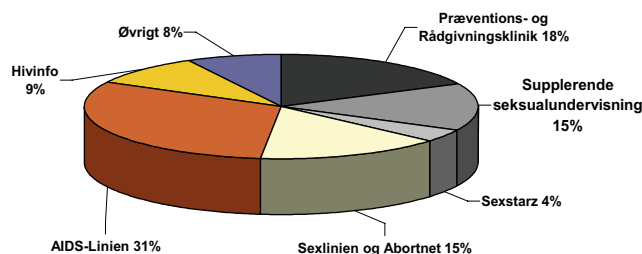
Sex & Samfund vil gerne sende en stor tak for økonomisk støtte til:

Center for Forebyggelse, Sundhedsstyrelsen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Folkesundhed København, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Tips- og Lottomidlerne, Roskilde Amt, Vestsjællands Amt, Frederiksborg Amt, Fyns Amt, Vejle Amt, Nordjyllands Amt, Ringkjøbing Amt, Sønderjyllands Amt, Storstrøms Amt, Udenrigsministeriet, Danida, Projektrådgivningen, The William and Flora Hewlett Foundation, The International Planned Parenthood Federation, UNFPA Vietnam, samt de mange personer og organisationer, der gennem medlemskab har støttet Sex & Samfund. **Også en tak** til Brøndby Soroptimisterne og Audrey Castañeda, BUPL, Dansk Sygeplejeråd, FOA, 3F (tidligere KAD og SID), Forlaget Thorup, Gyldendal, Politiken-Fonden og Puritas for økonomisk støtte i forbindelse med kampagnen Red Kvindeliv

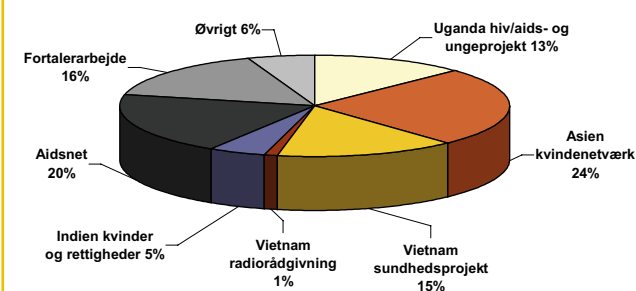
Indtægter 2004

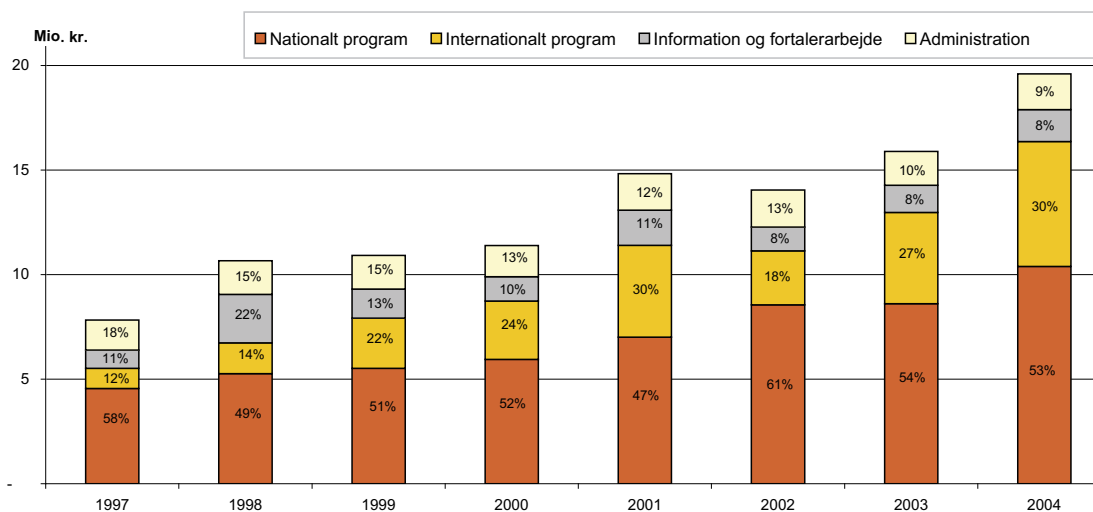
Aktiviteter - Nationalt program

Aktiviteter - Internationalt program

Udvikling i omsætning 1997-2004

I 2004

- havde rådgivningstelefonen Sexlinien for Unge 2.321 opkald
- fik 6.944 unge besvaret spørgsmål via brevkassen Sexlinien.dk
- ringede over 7.100 til rådgivningstelefonen AIDS-Linien
- havde abortnet.dk i snit 5.000 brugere om måneden
- nød 4.810 elever godt af Sex & Samfunds gratis supplerende seksualundervisning
- så 1.684 københavnere en læge på Sex & Samfunds Rådgivnings- og Præventionsklinik
- distribuerede og solgte Sex & Samfund over 200.000 pjecer og bøger
- havde portalen for det danske ngo-netværk, Aidsnet.dk over 6.500 besøgende
- havde Sex & Samfund mere end 18 søsterorganisationer over hele verden
- deltog Sex & Samfund i mere end 18 nationale og internationale netværk
- havde Sex & Samfund internationale projekter i seks lande verden over
- Støt Sex & Samfunds arbejde. Bliv medlem!

